

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanulmány. X. Szentersébeti Szakáts Péter.

A buza műtrágyázása trágyagipsszel.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot

Kormányintézkedések.

A földmiv. minster rendelete a törvényhatóságokhoz.
- A földmiv. minster leirata a vármegyei és városi közgazdasági előadókhoz. - A földmiv. minster leirata a vármegyei gazdasági egyesületekhez.

Vegyesek.

Lóárverés Budapesten. — Katonai szállítások. — Felhívás. — Gyapjuaukczió Budapesten. — Árpakivitelünk Nyugat-Európába. — Kukoriczakár felvétel.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Gazdaság: tanulmány.

X.

(Befejező közlemény.)

Drassórol-haza.

A míg társaságunk villás reggelijét végezte, az égnek elébb még sűrű fellegei megszakadoztak s kicsillant a nap sugara.

Daczára junius végének, egész utazásunk alatt hőségről nem panaszkodhattunk, sőt a kik az Alföld climájának juniusi melegét már korábbi időből ismertük és ahoz képest láttuk el magunkat . . . nyári ruhával, családva kellett tapasztalnunk, hogy számításunk ez egyszer nem volt helyes, mert ugy ott, a sik alföldön, mint hazarészünk bércei között, a meleg ruha sem vált volna unottá.

Igazi bölcsesség rejlik az örmény azon tanácsában, hogy: „A bundádat Szentgyörgy naptól Szent-Mihály napig ne hagyd el, azontul lássad magad mit csinálsz.”

De hagyjuk az időt és kövessük a drassói uradalom bölcs birtokosságának lépteit.

Oda vezetett és azt mutatta meg először is, a minek egyetlen kultur gazdaságból sem volna szabad hiányozni — kísérleti telkét.

Ez az a hely, a mely a gazda kérdésére valamely növény termelését illetőleg feleletet ad. Attól függ a nagyban való termelésre bevezetése a gazdaságunkban még nem termelt növényeknek, vagy más valamely szernek, trágyának, eszköznek stb. alkalmazása, a minő eredményt mutat a vele kicsiben végzett kísérlet.

Ezt tudja minden szakszerűleg képzett gazda és gróf Teleky Árvéd kísérleti telkére büszke lehet, az eredmények pontos megfigyelése, följegyzése és uérlegeléséért pedig a gazdaközönség részéről elismerést érdemel, mert kísérleteinek eredményét

nem rejti csupán a maga részére véka alá, hanem azokat a szaklapokban közölve, megosztja társasáival. Egyik világos példája ennek a tiszavidéki buzával elért és legközelebből, mult számunkban is közölt sikere.

Gróf Teleky Árvéd nem kérdezi senkitől, hogy ezt vagy amazt a növényt sikerrel termelheti-e? vagy hogy micsoda műtrágyától várható a legjobb eredmény, hanem megkérdezi saját talaját a kísérletezés, a kicsiben való termelés és alkalmazás által s ez megadja a legbiztosabb feleletet és csak azt vezeti be gazdaságába, a mi teljes sikert ígér. A kivitelt pedig nem bizza másra, hanem saját maga hajtja végre, miért legelső sorban és gyökeresen van informálva az eredményről.

Ennek köszönheti gróf Teleky Árvéd haza részünkben eddig páratlanul álló sikereit. Azaz, de-hogy ennek. Köszönheti ennek is, de bizony köszönheti legeslegelső sorban a minden szavával kiérezhető gazdasági nagy tudományának, széles körű tájékozottságának és oda adó szorgalmának; mert a gazdálkodás mikéntjének s a kísérletezéseknek is ezek képezik az alapját és a rugóját.

Mind ezeknek daczára a legszerényebb emberek egyike maga a tudós gróf, aki nem csak nem hivalkodik, de társaságunkat, a melyet az okulás és ismeret szerzési vágy vezetett Drassóra, felszólította, hogy vegye bírálat alá a látandókat és a felett mondjon szigorú kritikát, mert nemcsak mutatni, de szintén tanulni is óhajt és az indokolt kifogásokat szívesen fogadja.

Társaságunk azonban csakis az elismerésnek és a folytonos csodálatnak adhatott kifejezést a látottak felett.

A kísérleti telek megszemlélése után, az ennek közvetlen szomszédságában volt kalászos és takarmány növényeket szemléltük meg.

Itt egy merdek oldal, a mely másként nem is volna művelhető, igen ésszerűen van hasznosítva évelő takarmány növények által.

Különbösen is ez a gazdaságnak silányabb részét képezi fekvése és talaj viszonyai miatt.

Szemlélnket itt, habár épen a végefelé, ismét megzavarta az eső. Sötétben beborult és nagy cseppekben hullani kezdett az eső, a mi a kastélyba való gyors visszatérésre készítetett.

Nemsokára az ebéd következtén, gyors átöltözködés után, a fogadó terembe vonult a társaság, a hol a szeretetre méltó bájos grófnának letünk bemutatva.

Alig, hogy a társalgás megindult, megnyitlak a tágas ebédlő szárnyajtói, s a kastély urnőjét követve, a gazdagon felterített asztal körül foglaltunk helyet.

A pompás és izletes ebéd elköltése után szerencsések lehettünk az egész grófi családot a társalgó teremben együtt láthatni. Remek s az apának és anyának igazi örömet és büszkeséget képező, mintegy 4—6 éves két fiu egészíti ki a családot, akik, mint a kedves grófné mama, elmesélte, még ebéd előtt vágyakoztak látni a sok idegen bácsit.

Bármily kellemesen éreztük is magunkat a lekötözött szívélyes grófi család kedves körében, a még hátra lévő rövid időt a szemléletnek kellett szánnunk, miért a szabadba siettünk.

A sok gazdasági szemlélődés után jól esett és a léleknek pihenőül szolgált egy szép virágos keretet láthatni, a hol egyebek mellett páratlan szegfű kultusban volt alkalmunk gyönyörködni.

Ugyanis szívélyes urnők részesített abban a gyönyörben, hogy rövid időre átvette a vezetés szerepét és bemutatta szép virágos kertjét.

A míg társaságunk a virágok szemlélete által szerzett magának élvezetet a fogatok elő állottak és így kecses urnőktől búcsuzva, indultunk megtekinteni a gazdaságok remekét.

Ne kívánják azonban szíves olvasóim, hogy a látottakat részletezzem.

Hogy a drassói uradalomban látottakat részletezve tollal híven vissza lehessen adni, pihent szervezettel legalább is 3-4 napi szemlélődés és lebeszélés kellene. Így csak általánosságban lehet beszélni és annyit mondani, hogy az uradalomra vonatkozó ismertetésben már közölt, termelés alatt lévő összes növényeket mondhatni mind láttuk és ezekre az a megjegyzésünk, hogy a mit Drassón láttunk, annak párját ez idő szerint az egész hazában hiában keresnők.

A repce cséplés épen akkor folyt. Gyönyörű mag. A sortirozó henger rostá úgy van szabályozva, hogy a legeslegnagyobb szemeket vetőmagul külön választja, mert Drassón az az igazság, hogy a legszebben fejlett magokból várható a legerőteljesebb növényzet s abból a legdusabb termés, már régen gyakorlati tényné vált s fényes eredmény jár ennek nyomában.

A már elébb közlöttekől kitünik, hogy a drassói uradalom gazdaságában a magtermelés dominál, a mag növények közt pedig lóhere foglalja el a főhelyet, tehát nem titkolható kíváncsisággal voltunk eltelve a here táblák iránt.

A különféle kalászos és kapás növények és a komocsin, francia perje, dactylis glomerata, stb. gramineák csak itt látható remek tábláin áthaladva, a here régióba értünk.

A mit itt láttunk, az méltán bámulatba ejtette társaságunk minden egyes tagját. A felcsigázott

Lóhere, luczerna

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. s z.

Mauthner Ödön

magkereskedése,

képzelet is meglepetésben részesült. Mindnyájan egyet értettünk abban, hogy ilyen nagyszerű here növényt még soha nem láttunk. Haragos zöldszin, szabályos állás, kiegyenlített növény és térfoglalás akár csak a minta birka hátán a gyapju, egyetlen buja vagy aranka folt nélkül, tallér nagyságu levélzettel és június hó 30-án, tehát az első kaszálás után, térdig érő magas fejlettséggel. Igazi minta herés.

Hogy a mintegy 100 holdat tevő here táblán egyetlen aranka folt sem látható, onnét van, hogy gróf Teleky annak daczára, hogy teljesen arankamentes magot vet, csósz tart tisztán a végett, hogy a herésekben az aranka megjelenését figyelje s a hol az netán a legcsekélyebb mérvben mutatkozik, azonnal gyökeresen ki lesz irtva; úgy hogy az aranka magérlelésre nem juthat.

A gazdaságban körül kocsizva itt is egy olyan kísérleti eredmény kötötte le figyelmünket, melyet említés nélkül nem hagyhatok.

Fentebb azt mondtam, hogy a herésben sehol egyetlen buja folt sem volt látható. Látható volt azonban egy az egész láblán végig húzódó buja szalag.

Hamar megnyertük erre nézve is a felvilágosítást. Ugyanis a drassói uradalom gazdaságának összes 12 táblája, azokat átfutó 10 öl széles szalagon, *Thomas-salak műtrágyával megvan trágyázva*, hogy ennek a hatása észlelhető és kipuhatható legyen minden növényre nézve, tekintve azok egymás utánját is, az uradalom összes talaj nemein, valamint, hogy ezen hatás mily időre, t. i. hány évre terjed? és ez okozta a buja szalagot.

A nyert tájékoztatás szerint a *Thomassalak hatása* az uradalom gazdaságát körülölelő egész szalag hosszán mindenütt észlelhető. Az ilyen kísérlet aztán meggyőző erejű.

Megtekintettük ezek után az istállókat, a czélszerűen kihasznált padlásokat, az igen practicus berendezési magtárt, a heremag tisztító helyiséget, az alagsövek készítését stb. stb. a melyekről ha mind bővebb ismertetést óhajtánánk adni, könyvet kellene írunk.

Egyet azonban nem mellőzhetünk, a heremag tisztítást.

Ámbár hogy — miként fentebb említve lón — már a termő földön, a heréseknek az arankától való tisztán tartására a legnagyobb gond fordítottatik, annak daczára az uradalom összes heremag termése, ott helyben, a tulajdonos gróf ur által csupán e czélra zseniálisan berendezett tisztító helyiségben, saját találmányu kitűnő gépekkel, a leggondosabb tisztításon vitetik keresztül az arankára való tekintettel, úgy hogy az a legtisztább minőségben, államilag szavatolt, teljesen aranka mentesen bocsátatik eladásra, szintén államilag olomzárolt zsákokban.

A rostaalj pedig kátránnyal átitatva elégetetik.

Az uradalom el van látva a legújabb és legjobb mezőgazdasági gépek és eszközökkel azon arányban, a mint azok a helyi viszonyok által igényeltetnek és indokolva vannak.

A rövid idő daczára Drassón sokat láttunk és sokat tanultunk és méltán el merjük mondani, a nélkül, hogy bármily csekély mértékben is tulszamba esnénk, hogy a drassói uradalom hazai gazdaságainknak gyöngyét képezi és Erdélyrésznünk gazdáinak igazi mintául szolgálhat.

A visszaindulás ideje közeledvén, bármily örömet időztünk volna még a bő tanulmányt nyújtó sok látni való közepett és daczára szives házi gazdánk: a tulajdonos gróf ur vendégszerető marasztásának, programmunkhoz kelvén alkalmazkodni, sietnünk kellett. A kocsisoknak rendelet adatott a befogásra.

Közben a gróf úr, szives házi gazdánk által ismét vendégszerető asztalához invitáltatván, izletes vacsora fogyasztása közben, szikrázó tüzi borral telt poharat emelve, mondottunk meleg köszönetet a szives fogadtatásért, a legnagyobb meglepetésünket és elismerésünket nyilvánítva a látottak felett és éltetve a kastély urát, mint hazánk minta gazdáját és büszkeségét és fenkölt szellemü urnőjét, férjének és kedves családjának őrangyalát és lelkes honleányt.

Még egy bucsu pohár után engedélyt nyerve bájos urnőnkől a felkelésre, köszöntünk és indultunk.

Távozásunk előtt még egy meglepetésben részesültünk. A szeretetre méltóságban kifogyhatlan szellemes grófnő a társaság minden egyes tagját az uradalom gazdaságában termelt növényekből össze állított herbariummal lepte meg, a melyeket aranyos fiaival készített el fehér papir lapokra gondosan, a míg mi a gazdaság szemléletével voltunk elfoglalva.

Kedves emlék gyanánt fogadta és örzi társaságunk minden tagja a gyöngéd kezek ezen figyelmes ajándokát.

A kocsik befogva lévén, gyorsan felpakoltunk s az erkélyről bucsut intó bájos és vendégszerető grófnőt s társaságunkat a lépeső aljáig kísért és ezt minden szivességével elhalmozott tulajdonos gróf urat sokszorosan megéljenezve, este 7 1/2 órakor elbajtottunk, a legkellemesebb emlékek egyikével s eltelve a szerzett ismeretek páratlan gazdagságával.

Tanulmányi körutunk ezzel befejezést nyert és tudományal megrakodtan már mindenki vágyakozott otthonába.

Tíz órakor — tehát elég jókor — Gy.-Fehérvárra érkeztünk, a hol a 10 óra 53 perczkor induló vonatra szállva, hazafelé indultunk.

Tövisen át kellvén szállni, a várakozás idejére még összejött a 6 napon át együtt tartott kis csapat, ott azonban feloszlott a társaság és egymástól bucsut véve, kit keletre, kit nyugatra szállítottak el a jövő-menő vonatok.

Az éj sötétében száguldó vonaton helyet szorítva s nem törődve a kerekek erős zakatolásával, a legtávolabb utazók átadtuk magunkat morpheus karjainak s csakis a kalauz „Kolosvár!” kiáltására ébredtünk meg, a mikor már világos reggel volt.

Még csupán egy negyed óra s szeretett nőm és kedves fiam ölelő karjai közt élveztem ismét a családi boldogság örömeit, sok kedves emléket hozva magammal.

Fogadják még egyszer meleg köszönetünket mindannyian, a kik utazásunk alatt társaságunkat annyi szivességgel elhalmozták.

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

A buza műtrágyázása trágyagipszszel.

Lapunk egyik olvasója, ki a műtrágyázás terén tájékozatlan, lapunk szerkesztőségéhez kérdést intézett, hogy buza alá *trágyádul* alkalmazon e trágyagipszet és mennyit; továbbá elmondja, hogy nincs azon helyzetben, mikép földjét istálló trágyával megtrágyázhatná ezért kell műtrágyához fordulnia. Tekintve, hogy hazarésznünkben nagyon lassan terjed a műtrágyák használata, nagyon sokan idegenkednek tőle és nagyon sokan vannak, kik használata felől egész tájékozatlanok, minden alkalmat igyekezünk megragadni, ha bármily szűk czikk keretében is, a mennyire lehet felvilágosításul szolgáljunk.

A kérdést tevőnek röviden azt válaszolhatjuk: ne alkalmazon trágya-gipszet. Csak gondoljuk, hogy nem lehet az ő viszonyai közt ajánlatos és ezt indokolni is megkísértjük. A trágya-gipsz nem közvetlen trágya, mondjuk: nem trágya. Trágya csak az a mit a növény közvetlenül felvehet, tehát táplálékát képezi a növénynek. A gipsz (kénsavasmész) csak arra való, hogy a talajban felhalmozott nyers növényi tápanyagokat változtassa át olyanokká, hogy a növény felvehesse. Ugyanazt teszi a mit az ugarolás, a mély szántás eszközöl a tél fagyja és a levegő segítségével. Segit a talajnak, de nem gazdagítja. Van értelme alkalmazni gazdag talajon. De a kérdés tevő talaja nem lehet ily gazdag talaj, ha elgondoljuk, hogy csak azért akar műtrágyázni, mivel nincs istálló trágyája és kénytelen műtrágyához folyamodni. Tehát kitudja mióta nem volt kellőleg trágyázva a talaj. A termelés által több lett elvive belőle, mint a mennyi után lett potolva, folyton szegényítve a talajt.

Más természeti a *szuperfoszfát* gipsz, mely 50%-nyi gipszen kívül 4—6% foszforsavat is tartalmaz. De ez sem ajánlható. Csak úgy van értelme a szuperfoszfát gipsz használatának, ha istálló trágyánkat konzerváljuk vele. Ugyanis az istálló trá-

gya nitrogénjének egyrésze és tekintélyes része az érés ideje alatt eltűnik. Ha istálló trágyánk egy félévig áll, a nitrogén felét elveszítettük. Míg ha szuperfoszfát gipszszel keverjük alig vesz el valami. Ezen kívül a foszforsavban szegény istálló trágyát foszforsavval gazdagítjuk. Holdefleiss tanár kísérletei szerint minden nagy marhára számítunk naponként 3/4 — 1 kl. szuperfoszfát gipszet.

Ezekben véltük indokolni, hogy miért ne alkalmazzon kérdésttevő trágya gipszet. Hanem ezek helyet nitrogén és foszfortrágyát. Hogy mit és mennyit, bajos tanácsot adni. Ismerni kellene a talajt, tudni kellene, hogy az milyen erőben van; mikor volt utoljára trágyázva, mivel; mi volt a buza előtti előnövény. De hogy ne adjunk általános tanácsot, a mi mindenre illjék és különösen egyik viszonyra sem, feltesszük, hogy bizony az a talaj nem lehet gazdag. Istálló trágyával mostanság nem volt trágyázva. Nem olyan, hogy félni kellene a buza megdülésétől.

És végtül, hogy egyszerűsük a dolgot, csak két féle trágyát ajánlunk. Alkalmazzon az ősz folyamán 200—250 kl. szuperfoszfátot és tavasszal fejtrágyául chilisalétromot, még pedig két ízben eihintve április hóban 40 klgot és rá 4 héttel 60 klgot.

A szuperfoszfátot a vetőszántás alkalmával kell aláakarni. Most már csak ez a kérdés nem késett el a kérdést tevő a beszerzéssel? Ha már vetés után van, de még nem telt el annyi idő, hogy a buza csirázzeék, még elhíntheti és tövis boronával aláakarhatja. Ha pedig már a vetés annyira haladt, hogy kárt tenne benne a legkönnyebb tövis boronával is, várni kell a késő őszi esős időkre, ekkor kell kilesni egy borus időt, mikor a rá következő eső majd beiszapolja az ezelőtt elhíntett műtrágyát. Legrosszabb esetben tavaszig kell várnia a szuperfoszfát elhíntésével is. Tavasszal elhíntve is lesz hatása, de nem olyan, mintha ősszel alkalmazta volna, mivel a szuperfoszfát nem oldódik oly könnyen, mint a chilisalétrom.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

Augusztus hó második felében is általában száraz, meleg idő járt s csak egyes vidékeken volt közbe kisebb-nagyobb esőzés, mely a legelőkre, répafélékre és szőlőre jótékony hatást gyakorolt ugyan, de az előző forróság által okozott károkat többé ki nem egyenlithette; a tengerit az eső csak itt-ott üdithette fel, a legtöbb helyen már későn jött rá. Az őszi szántás országszerte folyamatban van, bár sokfelé a munka, a föld kőkeménysege miatt, alig eszközölhető; helyenkint a vetés is megindult, az ország délibb vármegyéiben a repeze már el van vetve.

A köles és tatárka általában gyengén fizet, sok helyütt, főleg az alföldi részeken homokos talajon, teljesen kisült.

A tengeri idő előtt érik, dombosabb, homokosabb földeken a korait már török is Rítka helyen fog jól, vagy teljesen kielégítően fizetni, többnyire csak fél vagy ennél is kisebb termésre mutat. A hosszan tartott szárazságban s a nagy forróságban gyengén csövezett s szeme hiányosan fejlődött ki, részben teljesen meddő maradt és kisült, többfelé takarmánynak használták fel. Itt-ott, főleg lapályosabb helyeken az utóbbi esőktől felüdült; legjobban áll még az erdélyi vármegyékben.

A hüvelyesek és kerti vetemények is többnyire gyengék, zab és lencse néhol az elvetett magot is alig adják vissza.

A kendert és lent részben még nyövik, az eredmény felette különböző, átlagban azonban gyenge, bár néhol, úgy mag mint fonlra nézve minden tekintetben kielégítő.

A dohány gyenge közepes és középen aluli termésre nyújt kilátást, különböző minőség mellett; levele apró maradt, részben lesült; törését megkezdtek.

A takarmány- és cukorrépa ott hol esőt kapott némileg javult s általában is — bár a szárazságtól ez is sokat szenvedett s gumója többnyire apró — a kapás-félék között aránylag még mindig a legjobban áll. Levele több helyütt egészen lesült.

A burgonyát szedik, gumója többnyire apró, de egészséges.

A mesterséges és természetes kaszálók majdnem mindenütt teljesen el vannak maradva, kiszültek; csalamádé mohar, baltaczim gyengén termett, sokfelé kaszálni is alig lehetett, lóhere és luczerna itt-ott jobban áll, sarjuszéna igen kevés lett. Legelő alig van, a szarvasmarha néhol máris istállózásra szorult. Egyes vidékeken télre takarmányinségtől tartanak.

A szőlő elég szépen mutatkozott, a nagy szárazság és tulhóság azonban ezt is erősen megviselte: a szem apró maradt és sok lepergett belőle.

Gyümölcs sok lehullott s még folyton hull, mindamellett még mindig elég bőven mutatkozik, jó része azonban férges.

Kormányintézkedések.

A földmiv. minister a törvényhatóságokhoz a következő rendeletet küldte:

Tekintettel arra, hogy az állatorvoslásra jogosított gyógykovácsokat a ker. állami állatorvosok szintén nyilvántartják, ezekre nézve tehát az ellenőrzés és esetleges felelősségre vonhatóság biztosítása van, a védőoltások szabályozása iránt f. évi június hó 15-én 13781. szám alatt kelt itteni rendelet 4. §-ának kiegészítésül megengedem, hogy az állatorvoslásra jogosított s valamely ker. állami állatorvos nyilvántartásába fölvetett gyógykovácsok is végezhesenek védőoltásokat, illetőleg, hogy az oltóanyagot a termelő intézet ily gyógykovácsoknak is kiszolgáltathassa. Az u. n. régi rendszerű gyógykovácsok, kik az okl. állatorvosokkal mindegyben egyenlő jogokkal bírnak, természetesen védőoltások végzésére is jogosítva vannak. Erről a közönséget tudomásvétel és közzététel végett értesitem. Kelt Budapesten, 1894. augusztus hó 23-án

Festetics, s. k.

A földmiv. minister leirata a vármegyei és városi közigazgatási előadókhöz. Gazdaközönségünk a nagyobb mezőgazdasági gépeket, hazai gépiparunk érezhető rovására igen jelentékeny mennyiségben még mindig külföldi gépgyáros cégekől szerzi be. A magyar gazdasági gépipar kielégítő támogatása érdekében, a kereskedelemügyi minister ural egyetértőleg kívánatosnak tartom tehát, hogy gazdasági gépiparunk fejlődését hátráltató ezen körülmény indító okairól, melyek ismeretével a baj is könnyebben orvosolható, pontos adatokat szerezzek. Ennélfogva felkérem közigazgatási előadó urat, hogy a működési körét képező területen lakó azon magánosok és testületek között, kik hazai vagy külföldi származású nagyobb mezőgazdasági gépek, u. m. gőzekék, lokomobilok, cséplőgépek stb., birtokában vannak, a mellékelt kérdőívet, az aláírandó levelek kíséretében ossza szét. A beszerzett adatok hozzám f. évi október hó 1-jéig legkésőbbben azonban október hó 15-ikéig előadó urnak tapasztalatai alapján szerzett véleményének ismertetésével együtt okvetlenül felterjesztendő. Elvárom, hogy közigazgatási előadó ur, a jelzett fontos cél érdekében mindent el fog követni az iránt, hogy a hatáskörét képező vármegye (város) területén a nagyobb gazdasági gépek birtokában levő gazdaközönségnek jelen intézkedésem minél szélesebb körben tudomására jusson, hogy ez által a jelzett határidőig mennél több fontos adat álljon rendelkezésemre. A mennyiben a küldött kérdőíveken felül még több kérdőívre volna szüksége, rövid kérésére készséggel küldöm a kívánt számú példányt. Kelt Budapesten, 1894. augusztus hó 17-én.

Festetics, s. k.

A földmiv. minister leirata a vármegyei gazdasági egyesületekhez. Több gazdasági egyesület már ismételtelen kifejezést adott azon óhajásának, hogy a hazai mezőgazdaság érdekében az államgépgyár aratógépek gyártására is berendeztessék. Mielőtt ez irányban intézkedés tétetnék, a kereskedelemügyi minister ural egyetértőleg kívánatosnak tartom, hogy a külföldről évente behozott aratógépek száma valamint azon kilátásokról, melyek az ezen gépek szükségletének a jövőben való fokozására nézve mutatkoznak, adatok legyenek birtokában. Ennélfogva felkérem a t. egyesületet, hogy

f. évi október hó 1-éig, legkésőbb azonban október hó végéig jelentést tegyen arról, hogy az utolsó három évben hány aratógépet vásárolt a hatásköre alatt levő terület gazdaközönsége, nemkülönben nyilváníton véleményt az iránt is, kívánatos-e, hogy az arató gépek gyártása nálunk meghonosíttassék és tekintettel arra, hogy már is nagyszámú aratógép működik, van-e kilátás arra, hogy az új hazai gyártmány megfelelő kelendőségnek fog örüvendeni. Felkérem az egyesületet, hogy e tekintetben lehetőleg pontos adatokat gzüjtsön össze s azokat szakvéleménye kíséretében a jelzett határidőre okvetlenül sziveskedjék hozzám felterjeszteni. Kelt Budapesten, 1894. augusztus hó 17-én.

Festetics, s. k.

Vegyes közlemények.

— **Lóárverés Budapesten.** A kir. állami ménesekből és méntelepekből kisorolt anyakanczák számfelletti fiatal kanczák és kiselejtett herélték árverése Budapesten a „Tattersall” kerepesi-uti helyiségeiben 1894. évi október hó 5., 6., és 7-én fog megtartatni. Árverési jegyzékek kaphatók egy-letünk titkári hivatalában.

— **Katonai szállítások.** A 21-ik hadtestparancsnokság és a m. kir. kolozsvári VI. honvéd ker. parancsnokság által közzé tett a katonai szükségletek szállításának biztosítására vonatkozó hirdetéseket, valamint a szállítási feltételekre vonatkozó füzeteket az érdeklődők egy-letünk titkári hivatalában megtekinthetik. Annyival kívánatosabb, ha termelőink és a községek minél nagyobb számban vennének részt, mert egyenlő ajánlattevés mellett másokkal szemben előnyben részesülnek. A községek ezenkívül az óvadék és bánatpénz alól teljesen, a termelők pedig a saját termésükre nézve fel vannak mentve.

— **Felhívás az ország kereskedőihez, kereskedelmi vállalataihoz, pénzügyintézeteihez és biztosító-társaságaihoz.** Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoportjának előmunkálatai immár annyira előre haladtak, hogy rövid időn a szükséges terület megállapítása s az épületek tervezése fog sorra kerülni. Ez azonban nem lehetséges mindaddig, míg a csoport programjának keresztülvitelével megbízott végrehajtó-bizottság nem ismeri azokat az anyagi eszközöket, melyek a költségek fedezése tekintetében rendelkezésre állanak. Fölkérjük ennél fogva mindazokat, akikhez a csoportbizottságnak 1893. december hó 30-án tartott össziüléséből kifolyólag felhívást intéztünk az iránt, hogy a csoport kiállítása költségeinek fedezéséhez járuljanak, valamint általán mindazokat, a kik a kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoport által közvetlenül érdekelve vannak: az ország kereskedőit, kereskedelmi vállalatait, pénzügyintézeteit és biztosító-társaságait, sziveskedjenek hozzájárulásuk iránti nyilatkozatukat folyó évi szeptember hó végéig az ezredéves országos kiállítás igazgatóságához (Akademia u 3 sz.) beküldeni, ahová ugyancsak a felajánlott összegek is beküldendőek lesznek Budapesten, 1894. évi szeptember hó 1-én. Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz és hitelügyi csoportjának elnökei: *Dr. Falk Miksa*, s k *Lukács Antal*, s. k., a főrendiház tagja, a magyar földhitelintézet igazgatója.

— **Gyapjuaukezió Budapesten.** A tavaszszal oly szép sikerrel megkezdett gyapjuárveréseket folytatni fogják. Az árverés e hó 19-én kezdődik s ismét több napig fog eltartani. Jobbára csak a rendes őszi forgalom tárgyát képező gyapjuminőségeket fognak elárverezni s miután a múlt héten megtartott nagy gyapjuvásár jó eredményt szolgáltatott, valószínű, hogy a budapesti vásár lefolyása is kedvező lesz.

— **Árpakivitelünk Nyugat-Európába.** A magyar árpa iránt a nyugoti államok mindinkább kezdenek érdeklődni s magasabb ár daczára előnyt nyújtanak a miénknek. Nagy a vételkedv Németország és Anglia részéről. A forgalomban első sorban a dunántúli sörárpa vesz részt; legtöbb jön Nagy Kanizsáról, Veszprémből, Baresről, Szombathelyről, Pécsről, Tapolczáról, Bogláról, Kaposvárról, Bonyhádról, Székesfehérvárról stb. első sorban

Budapestről. A fumei raktárakban az elszállítás daczára több száz q. magyar árpa van, mely a legközelebb lesz utnak indítva.

— **Kukoriczakár felvétel.** Az idei aszályos nyár óriási károkat okozott az Alföld egyik főterményében a kukoriczában, minek következtében nehéz napoknak néz elébe az Alföld népe, melynek egyik főfogyasztási cikkét a kukoricza képezi. Tekintettel e szomorú körülményre Csanádmegye községeknek előljárói a makói város háza nagytermében értekezletet tartottak, hogy együttesen követeljék a megye területén a szárazság folytán okozott kukoriczakárak felvételét s ennek folytán az adó elengedését. Számos felszólalás után a következőket határozták el: 1. Beadandó a közigazgatás-hoz egy közös kérvény az adó elengedéséért. 2. A mai napról felvett jegyzőkönyv a pénzügyigazgatóság-hoz terjesztessék be, s ezzel jelentsék be a kárt. 3. Ha az eredmény elmaradna, úgy a pénzügyminiszterhez adják be azonnal a kérvényt s a megye képviselőit kérjék fel az ügy támogatására. Az értekezlet tagjai ezután a megye alispánját keresték fel s közölték vele az értekezlet határozatát, felkérve őt, hogy a községeket támogassa igazságos kérelmük keresztülvitelében, a mit az alispán készségesen megígért.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka** páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja *lapunk kiadóhivatala.*

— **Állást keres egy a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetet** *jeles* eredménnyel végzett s több évi gyakorlattal bíró 30 éves gazdatiszt, a ki már nagyobb birtokokat is önállóan kezelte.

— **Eladó 15 drb. szöke mongolicza** tenyészkán és 20 drb. felbugatott tenyészkozza, **Szabó Józsefnél** Szász-Fenes, (posta hely, vasutállomás Kolozsvár).

— **Alkalmazást keres egy Kolozsmonostoron** végzett fiatal gazdatiszt, 27 éves, ev. ref. válású, nős, már 3 év óta egy nagyobb háromszéki gazdaságban működik, miről kitűnő szolgálati bizonyítványa van. Katonai kötelezettségének már eleget tett. Állását f. év november 1-én cseréli fel. Bővebb tájékozást ad a kiadó hivatal.

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban** magvak és műtrágyákból szükségök van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— **Kerestetik bérbe adó birtok,** teljesen magyar vidéken, ha lehet fölszerelve, 1000—2000 frt bérösszegig. Mielőbbi átvétele kívánatos. Ajánlatok *lapunk szerkesztőségéhez* intézendők.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

A buzaüzlet bágyadt iránt követett. A kínálat gyöngye volt ugyan, de a malmok semmi kedvet sem mutattak a vásárlásokra. Egyébb gabonamétegekben szintén gyér volt a forgalom. Tengeri 10 krral szilárdabb, rozs 5 krral bágyadtabb volt, árpa és zab változatlanok maradtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6-40	6-75
Rosz	5-10	5-15
Árpa	5-60	5-95
„ égetni való	6-25	7-10
„ sörlőzdei	7-30	8-40
Zab	5-90	6-35
Tengeri	6-00	6-10
Repeze	9-20	9-70
Köles	5-75	6-25

Határidőüzlet.

Mérsékelt forgalom mellett magasabb amerikai gabonárrakra szilárd irányban nyílt meg, de később a ki nem elégítő készáruüzlet hatása alatt érzékeny visszaesés állott be.

Értéktőzsde.

A külföldi piacok állandóan barátságos hangulata s különösen azon nagymértű érdeklődés, melyet az utóbbi időben járadékaink iránt tanúsítottak, tözslénk irányzatát is igen szilárd színben mutatták be. A hausse a járadékok-

ról áterjedt az üzérkedési bankértékekre s a nemzetközi vasutakra is. A magyar üzérkedési bankértékek nem emelkedtek a piacz többi értékeivel aránylagosan. Járadékok Páris és Berlin vásárlásaira újabb árelőnyt értek el. A helyi piaczon az iparértékek állottak a forgalom előterében. Valuták s ércváltok nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Luczerna. Nem valami nagy vételkedv uralkodott e héten és így a forgalom szűk keretben mozgott, olyképp, hogy az összes forgalom nem rugott többre 300-350 métermázsánál. Vörös lóhere. A cséplés most veszi csak kezdetét és a mi kevés piacra került, azonnal el is kelt. Őszi borsó és őszi búkköny. Tartósan jó kereslet mellett nagyobb mennyiségben lett eladva.

Jegyzeteink 100 kilonként Budapesten:

Luczerna	54-60	frt.
Lóhere bánáti	58-60	"
Lóhere ergélyi	62-66	"
Lóhere tiszavidéki	62-66	"
Őszi borsó	9-00	"
Őszi búkköny	11-00	"
Tavaszi búkköny	6 6 1/2	"
Baltaczim	11-12	"
Biborhere	25-00	"

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárokbán.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vá- sárhely	Maros-Vá- sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm.	715	706	630	525	880	615	700
Elegy buza	"	590	685	520	400	580	542	520
Rozs	"	520	412	455	380	525	431	413
Árpa	"	—	468	—	—	—	548	—
Zab	"	780	580	660	300	800	478	510
Törökbuza	"	525	565	455	350	525	611	548
Széna	"	300	400	200	180	500	180	180
Alomszalma	"	200	110	100	90	300	110	110
Tüzifa	km	330	250	300	300	260	325	260
Marhahus	kg.	41	44	48	40	44	52	48
Szept.		14	12	5	31	17	7	6

A piaci cikkek	Mérték	Sepsi-Szent- György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelv- várhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	680	600	575	725	665	540	650
Elegy buza	"	600	500	500	600	520	425	475
Rozs	"	450	380	450	500	400	400	475
Árpa	"	450	500	400	500	—	440	—
Zab	"	500	580	620	625	410	500	650
Törökbuza	"	520	520	560	500	580	500	475
Széna	"	450	180	180	250	250	—	150
Alomszalma	"	200	100	90	120	100	—	30
Tüzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	32	44	40	32	44
Szept.		18	6	6	23	11	7	24

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csilszereda	Deés	Dicső-Szent- Márton	Erzsébet- város	Fogarás	Brassó
Tiszta buza	mm.	600	731	600	500	535	770	590
Elegy buza	"	500	700	580	400	520	700	360
Rozs	"	450	555	500	360	580	400	340
Árpa	"	—	541	—	360	—	—	370
Zab	"	350	625	420	600	250	666	270
Törökbuza	"	480	625	600	480	520	475	360
Széna	"	300	250	400	—	250	200	290
Alomszalma	"	120	100	180	—	180	150	120
Tüzifa	km	250	190	240	480	220	280	300
Marhahus	kg.	44	36	32	44	44	44	48
Szept.		31	17	11	1	12	13	15

Kolozsvár, 1894. Szeptember 13-ról. Tiszta buza 5 frt 20 kr. 6 frt — kr. Rozs 4 frt 20 kr. 4 frt 30 kr. Törökbuza 5 frt 50 kr. 5 frt 60 kr. Zab 4 frt 60 kr. 5 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Faggyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 50 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kőszó 9 kr. Disznósír 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. Szept 7-án. Az üzlet esendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320 — 380 kg. nehéz 43 — 43 1/2 kr. 280 — 300 kg. nehéz 43 1/2 — 43 kr. Öreg 300 kg. tuli 41 1/2 — 42 kr. Vidéki sertés 42

—45 kr. Szerb 41—44 kr. Román — kr. tiszta klg., páronként 45 klg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eléség árak: Tengeri frt 6.20 Árpa frt 6.20 Kőbányán átvéve.

Központi-állatvásár-tudósítás. (Papp György és Vincze tudósítása) Bécs, 1894. évi szeptember hó 10-én Szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhajtott: 2859 drb. magyar, 736 drb. galicziai, 1068 drb. német, összesen tehát 4663 drb. szarvasmarha, melyek közül volt 3412 ökör, 443 bika, 511 tehén, 297 bivaly s ezekből 1222 drb. sovány marha. Jegyzetett métermázsánként vágósúly szerint: I. minőségű magyar hizóökör 66—68 frt. II. minőségű 63—65 frt. III. minőségű 60—61 frt. — I. minőségű galicziai hizóökör 67—69 frt. II. minőségű 64—65 frt. III. minőségű 60—62 frt. — I. minőségű német hizóökör 67—70 frt. II. minőségű 63—65 frt. III. minőségű 60—62 frt. Jegyzetett métermázsánként élősúly szerint: Bikák 24—35 frt. Tehenek 25—35 frt. Bivalyok 19—25 frt.

Üzletirányzat: A mulhetinél csekélyebb felhajtás következtében első minőségű árunál 1—2 forinttal emelkedett, a silányabb minőség pedig változatlanul maradt.

Sertésvásár szeptember hó 4-én. A mai vásárra bejelentettek 11,151 darab sertést, melyek közül felhajtott 3295 darab fiatal sertés és 7248 darab magyar zsirsertés, az összes felhajtás e szerint 10,543 darab. Jegyzetett: I. minőségű 37—39 kron, közep fajta és öreg sertés 35—36 kron, könnyű sertés 33—34 kron, és fiatal sertés 32—42 kron kilonként élősúly szerint, kivéve a fogyasztási adót

Juhvásár szeptember hó 6-án. A mai juhvásárra felhajtott mindössze 13,811 darab juh. Jegyzetett: kiviteli juh 17—21 forinton, kiverési juh 6—16 forinton páronként

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

2 arany, 13
ezüst érem.

9 disz és elis-
merő okmány

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhek számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánytól, rossz emésztéstől, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 krajczár, fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha táppor.

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JÁNOS

osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító
223. (11—15) kerületi gyógyszerára
KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

ELADÓ

4 darab mongolicza tenyészkan
és 30 darab augusztusban fel-
bugatott tenyészkoza.

Klein Viktornál,

Gyalu.

Kolozsmegye.

290. (1—3)

Tisztán kölesönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb

PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

„The Mutual“

new-yorki életbiztosító társaság.

Alapított 1843.

Biztosít emberéletet

legkülönbözőbb és legelőnyösebb
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosi-
tással szolgál az

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt.

261 (12—x)

Eladó 7 drb.

2 1/4 éves tenyész-bika

249. (17—x) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY ÚTCZA 31. SZÁM.

Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági
magvakat

legmagasabb áron vásárolunk.

MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-

Gazdasági gépek.

Szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. gazdaközönségnek üzleti heti értesítő-
ket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük.

291. (1—x)

BIZTOS HATÁSÚ HASZNÁLATA NEM VESZÉLYES

LAWES FELE
GYAPYUMOSO SZEREI

JAVITOTT
GYAPYUMOSO
POR

LAWES FELE
VEGYESZETI RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
FŐRAKTÁR 59 MARK LANE LONDON

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYÁRORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA NÁNDOR URNÁL
BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.
KÉPVISELŐ KRALLUPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Uj! **Az „Excelsior Hungaria“** Uj!

szabadalmazott

Peronospora fecskendő,
ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-zedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁR, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban.

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve szolgálók. Uj!
259. (16-x)

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégénél **KOLOZSVÁRT.**

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor } műtrágyáit
nitrogén }
kali }**

nemkülönbön szabadalmát képező

külföldi legességeit
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (37-x) **az igazgatóság.**

Legbiztosabb óvoszer a Kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszűrő-closettek.
Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobal árnyékszékék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, lakotanyák, iskolák, ipar-vállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari-és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál.

AZ IGAZGATÓSÁG

Az orsz. közegészségügyi tanács által (1-6) többszörösen ajánlva! 288

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság. (Hármasbuzár).
Igazgatóság: Budapest, IV. Városház-tér 9.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvénytársaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út, régi lóverseuytér, vagy Kiss Ernő vaskereskedő Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.** Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (37-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

VETŐMAG.

Tiszavidéki eredetű
rendkívül korán érő **BUZA**,
métermázsánként
8 frtért.

ŐSZIBORSÓ métermázsánként
10 forintért.

Kapható:

Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában,

u. p. **Koncza.**

A buza ALVINCZEN, a borsó SZÁSZ-
RÉGENBEN feladva értendő a vétel-
árnak fenti czimre való beérkezte
után, zsákok ingyen.

288. (4-4)

Magyar királyi

281. (3-12.)

államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garnitúrák,
malom és egyéb ipari czélokra alkalmas
hengerkazános-lokomobilok,
szalmakazaló-gépek,
gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-kőrfűrészek
mindig csak
a magy. kir. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigynökségé-
nél. Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !

Óva intünk azon visszaélések elől, melyek a m. kir. államvasutak gépgyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó ügynök részéről elkövetettek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, a mi közlegeinként mutatják be magukat, magyar állami gépet ajánlanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállítanak. — Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a n. é. gazdaközönséget, hogy osakis azon egyéneket ismerje el a mi közlegeink gyanánt, a kik közjegyzőileg hitelesített meghatalmazásukat felmutatni tudják.

Tisztelettel

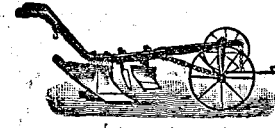
A m. k. államvasutak gépgyárának vezérigynöksége.

Legújabb szerkezetű sorvetőgépeket, úgy sik
valamint hegyes talajhoz, továbbá egytetemes
ekéket rendkívül mérsékelt áron szállít:

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyára, **BUDAPEST**, Váci-körut 10 szám.

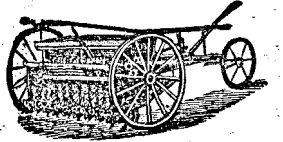
Kitűnő lóherfejtőgépeinkre
különösen felhívjuk a t. gazdák figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosítás-
sal és erdélyi referentiákkal

289. (1-10) szívesen szolgálunk.

Árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (21-36)

VI., Váci-körut 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

gazdasági gépgyára Mosonban

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

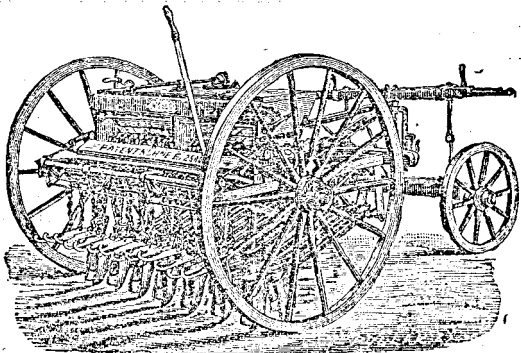
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes hullámos területre „**MOSONIDRILL**“ legjobb, legegyszerűbb sorvető.
Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. **Laake-féle szántó földboronák** 12-féle nagyság-
ban, **Laacke-féle** kedvelt rétboronák. **Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta,**
(33 frt) meglepő munkaképesség **Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.**

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körut 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt esontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (37-52)